

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „СТОПАНСКИ“
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ КОНСУЛТИРАНЕ В АГРОБИЗНЕСА”;

ЗА СПЕЦ: „Аграрен бизнес“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Мария Станимирова)

2. ....
(доц. д-р Таня Георгиева)

Ръководител катедра: .....
„Аграрна икономика“ (доц. д-р Мария Станимирова)

I. АНОТАЦИЯ

Обучението по дисциплината „Консултиране в агробизнеса“ е насочено към следните основни цели:

- формиране на теоретични и практически познания за консултантската дейност и нейната специфика в агробизнеса, с което да се улесни бъдещата и/или настояща практика на тези лица при избора и ползването на услуги, предлагани от консултанти (респективно консултантски организации);

- въвеждане в сферата на бизнес консултирането като бъдеща професионална дейност, към която да се насочат.

При запознаване с особеностите на бизнес консултантската дейност в аграрната сфера, обект на изучаване е бизнес консултантската дейност и процесът на нейното протичане. Предмет на изучаване в дисциплината са не самите икономически процеси, а подходите и методите на внедряване на икономическите знания в практиките на аграрните предприятия.

Съществени въпроси, на които се акцентира при изучаване на учебната дисциплина са: обхватът и видовете консултантски услуги; структурата на консултантския проект; организационни аспекти на маркетинга на бизнес консултирането; консултантската дейност като професия; етичните норми, които се съблюдават в процеса на консултиране и неговата организация; анализа и оценката на качеството на бизнес консултантската услуга и др. Особено внимание се отделя на съвременното състояние и развитието на консултантската дейност в световен план, Европа и България.

С изучаването на учебната дисциплина „Консултиране в агробизнеса“ студентите от специалност „Аграрен бизнес“ придобиват необходимите теоретични и практически знания, за да могат да:

- разграничават видовете бизнес консултантски услуги и мястото на бизнес консултантската дейност сред останалите професионалните услуги по икономика и управление;

- познават и прилагат професионалната компетенция на консултанта, в т.ч. основните принципи за ефективен обмен на информация между субектите в консултантския процес; етичните въпроси в процеса на консултиране; принципи на социално ориентираното поведение от страна на бизнес организациите;

- изследват влиянието на ключови фактори от вътрешната и външната среда на консултантската фирма;

- изследват системата от дейности, включени в консултантския процес и изучават връзките и зависимостите между отделните етапи на процеса на консултиране;

- познават и прилагат механизма, чрез който функционира консултантския процес, включително: съществуващите модели, подходи и методи за организация на бизнес консултантската дейност; подходи за формиране на консултантския хонорар; организация на промоцията на консултантската дейност и др.

- познават източниците на финансиране на консултантски проекти в аграрната сфера, както и институциите, ангажирани с процеса на консултиране в тази област.

Дисциплината „Консултиране в агробизнеса“ формира умения за: ефективен обмен на информация в процеса на консултиране; адекватен избор на консултант/ консултантска организация при необходимост от консултиране; управление на консултантски процес и др.

Дисциплината „Консултиране в агробизнеса“ се базира на изучаваните в предходните курсове дисциплини „Основни на управлението“, „Маркетинг“, „Основни на агробизнеса“ и др. Натрупаните знания са основа за изучаване на широк кръг от икономически дисциплини в специалността като: „Предприемачество в агробизнеса“, „Мениджмънт в аграрния бизнес“, „Аграрен маркетинг“, „Иновации в агробизнеса“ и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1: Същност и роля на консултантската дейност в агробизнеса		2	2	
1.1.	Определение и обхват на бизнес консултантската дейност			
1.2.	Цел, предмет и обект на бизнес консултирането			
1.3.	Специфика на консултантската дейност в агробизнеса			
1.4.	Същност и етапи на консултантския процес			
Тема 2: Класификация на консултантските услуги по икономика и управление		2	2	
2.1.	Предметна класификация на консултантските услуги			
2.2.	Методологическа класификация – в зависимост от подхода на консултиране			
2.3.	Основни групи бизнес консултантски услуги			
Тема 3: Възникване и развитие на бизнес консултантската дейност		2	2	
3.1.	Фактори, въздействащи върху пазара на консултантските услуги			
3.2.	Фази на развитие на управленското консултиране като професионална услуга			
3.3.	Състояние на пазара на консултантските услуги в света			
3.4.	Консултантската дейност по икономика и управление в Европа			
3.5.	Развитие на бизнес консултантската дейност в България и нейните специфики в аграрната сфера			
Тема 4: Бизнес консултантската дейност като професия		3	3	
4.1.	Видове консултанти			
4.2.	Професионална компетенция на консултанта			
4.3.	Принципи за ефективен обмен на информация			
4.4.	Сертифициране на консултантите по икономика и управление в България			
4.5.	Етика на бизнес консултантската дейност			
4.6.	Професионални асоциации на бизнес консултантските организации			
Тема 5: Предварителна подготовка на консултантския процес		2	2	
5.1.	Дейности, отнасящи се към предварителната фаза			
5.2.	Опознавателна среща между консултанта и клиента			
5.3.	Разработване на проектно предложение за консултантска услуга			
5.4.	Видове договори за консултантски услуги			
Тема 6: Основни етапи на консултантския процес		3	3	
6.1.	Диагностика			
6.2.	Разработка на решение			
6.3.	Внедряване на решението			

6.4.	След проектна фаза			
Тема 7: Подходи и модели за организация консултантската дейност в агробизнеса		3	3	
7.1.	Основни подходи за консултиране			
7.2.	Фактори, определящи избора на подход за консултиране			
7.3.	Основни модели на консултантската дейност			
Тема 8: Методи за консултиране		3	3	
8.1.	Класификация на методите за консултиране			
8.2.	Методи за процесно консултиране – организационна диагностика; организационна интервенция			
8.3.	Методи за обучаващо консултиране			
8.4.	Методи с универсален характер, приложими в бизнес консултирането			
8.5.	Технология за групово разрешаване на проблемите			
Тема 9: Маркетинг на консултантските услуги		3	3	
9.1.	Специфика на маркетинга на бизнес консултантските услуги			
9.2.	Позициониране на консултантската услуга			
9.3.	Разграничение на типовете клиенти на консултантската организация			
9.4.	Типове клиенти според възрастовата група, към която принадлежат			
9.5.	Препоръчително и не препоръчително поведение на консултанта в зависимост от типа на клиента			
9.6.	Форми за определяне на хонорара на консултанта			
Тема 10: Подбор на консултант от страна на клиента		2	2	
10.1.	Предварителен подбор на консултанти			
10.2.	Съставяне на окончателен списък от консултанти			
10.3.	Окончателен избор на консултант			
Тема 11: Техническа помощ при изпълнение на консултантски проекти в сферата на агробизнеса		3	3	
11.1.	Видове техническа помощ			
11.2.	Източници на техническа помощ в България			
11.3.	Институции, ангажирани с консултантска дейност в агробизнеса и селските райони			
Тема 12: Качество на консултантските услуги в агробизнеса		2	2	
12.1.	Критерии при оценка на качеството на бизнес услугите			
12.2.	Европейски стандарт за консултантски услуги			
12.3.	Сертифициране на консултантите по икономика и управление в България			
12.4.	Анализ и оценка на качеството на бизнес консултантската услуга			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Задание	1	30
1.2.	Електронен тест	1	20
Общо за семестриален контрол:		2	50
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	40
Общо за сесиен контрол:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		3	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Станимирова, М. Организация на бизнес консултантската дейност. Изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2008.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Armbruster, T. The Economics and Sociology of management consulting. Herdecke University, 2006.
2. Biech, E. The business of consulting. The basics and beyond. Second edition. Published by Preiffer, San Francisco, CA, 2007.
3. Biech, E. The consultant's quick start guide. Second edition. Published by Preiffer, San Francisco, CA, 2009.
4. Bonito, J and T. Thomson, Competency Model for Internal Consultants, Rath & Strong, Inc., 1995.
5. Kubr M. How to select and use consultants: A client's guide, Management Development Series No. 31, Genewa, 1993.
6. Kubr, M. Management consulting, A Guide to the profession. Geneva, International labor office, 2002.
7. Lippit G., Lippit R. The consulting process in action. San Diego, 1996.
8. Mc.Kenna, C. D. The Word's Newest Profession. Management consulting in the Twentieth Century. Cambridge University Press, 2006.
9. Rowley, J. and F. Rubin. Effective Consultancies in Development and Humanitarian Programmes. Oxfam GB. 2006.
10. Shein, E. H. Process Consultation: Its Role in Organizational Development. Reading, Mass.: Addison-Wesley, 1969.
11. Shein, E. H. Process Consultation: Lessons for managers and consultants. Reading, Mass.: Addison-Wesley, 1987.
12. Toppin G. and F. Czerniawska. Business consulting. A guide to how it works and how to make it work. Profile Books Ltd, London, UK, 2005.
13. FEACO Information Documents, www.feaco.org.